

Kompetanseplan for ansatte i grunnskolen, SFO og voksen- opplæringen 2022- 2025

Sola
kommune

Innhold

1. Bakgrunn og rammer	3
1.1. Nasjonale føringer	3
1.2. Kommunale føringer	3
1.3. Skoleeiers ansvar	3
2. Videreut-danning.....	4
2.1. System for videreutdanning	4
2.1.1. Godkjent utdanning for undervisning i grunnskolen	4
2.1.2. Faglig fordypning i norsk, matematikk og engelsk i grunnskolen	4
2.1.3. Godkjent utdanning for undervisning i voksenopplæringen.	5
2.1.4. Tilgang på lærerspesialist i begynneropplæring på barneskolen.....	5
2.1.5. Faglig fordypning i andre fag	6
2.1.6. Veiledning for og med studenter og nyutdanna	6
2.1.7. Skolelederutdanning.....	7
2.1.8. Kommunal støtte til videreutdanning	7
2.2. Prioritering 22-25	7
3 Etterut-danning.....	8
3.1. System for etterutdanning	8
3.1.1. Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i grunnskole og videregående opplæring	8
3.1.2. Kompetanseløft for spesial-undervisning og inkluderende praksis	9
3.1.3. Veiledning av nyutdanna lærere	9
3.1.4. Praksisskolearbeid og universitetsskolesatsing	9
3.1.5. Lærerspesialistfunksjon.....	10
3.1.6. Nettverk	10
3.1.7. Fagsamlinger i skolesjefens regi.....	10
3.2. Prioriteringer 22-25	10
4. Utviklings-dialogen	10
5. Litteraturliste	11

1. Bakgrunn og rammer

1.1. Nasjonale føringer

Nasjonale myndigheter styrer skolen gjennom Opplæringsloven med forskrifter inkludert læreplan. Forslag til ny opplæringslov er på høring høsten 2021. Ny forskrift skal på høring i 2022. Ny lov trer tidligst i kraft i 2023.

Statlige tilskuddsordninger, strategier, støtte-materiell og kompetansepakker vil også påvirke hva som blir prioritert i kommunene.

De mest sentrale nasjonale strategiene på grunn-skolefeltet er strategiene Lærerløftet – På lag med kunnskapsskolen og Kompetanse for kvalitet - strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025.

Strategien Lærerløftet beskriver masterutdanning for lærere fra høsten 2017, rektorskole og videre-utdanning for skoleledere, utprøving av lærer-spesialistordning som en karrierevei for lærere, veiledning for nytilsatte, nyutdanna lærere m.m.

Strategien Kompetanse for kvalitet beskriver videreutdanning (utdanning som gir studiepoeng). Den pålegger skoleeier å ha en plan som viser hvordan kompetansekravene skal oppfylles. Denne kompetanseplanen er Sola kommunes svar på dette kravet.

Statlige myndigheter tilrettelegger gjennom ulike tilskuddsordninger for at strategiene kan realiseres. Det er etablert statlige tilskuddsordninger for å øke andelen som har godkjent grunnutdanning, for videreutdanning for lærere, til veiledning av nyutdanna og til skolebasert kompetanseutvikling generelt og til kompetanseløft for spesial-undervisning og inkluderende praksis spesielt.

Skolen fikk ny læreplan i august 2020 og SFO fikk sin første nasjonale rammeplan i august 2021. Begge planene vektlegger at barn og ungdommer skal erfare verdiene og prinsippene fra formåls-paragrafen i hverdagen. Utdanningsdirektoratet har utarbeidet støttemateriell til bruk i innførings-arbeidet.

Regjeringens sektormål for grunnopplæringen er i 2021:

- Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø
- Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
- De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
- Alle lykkes i opplæringen og utdanningen

Staten har nå som mål at 90 % av kullene skal fullføre videregående opplæring innen 2030. Nasjonalt fullførte 79,6 % av kullene som startet opp i videregående skole høsten 2014. I Sola fullførte 87,1 % av dette kullet. En del av avgangs-elevne går ikke direkte over i videregående opplæring samme høst som de avsluttet grunn-skolen. Når også disse elevene blir inkludert, har 84,2 % av avgangskullet i Sola i 2014 fullført videregående opplæring per 1.8.-21. Å ha tilegnet seg et godt faglig grunnlag i løpet av grunnskolen har stor betydning for å fullføre videregående opplæring.

1.2. Kommunale føringer

Av Sola kommuneplans mål, er de mest sentrale for grunnskolefeltet, tilhørighet gjennom deltagelse og å bygge et bærekraftig samfunn. Handlings- og økonomiplanene spesifiserer nærmere prioriteringer for kommende fireårsperiode. Tilhørighet gjennom deltagelse og å sikre barn og unges medvirkning er områder som er løftet fram i HØP 2022-2025.

De siste ti årene har fokusområdene i grunnskolen i Sola vært klasseledelse, undervisningsvurdering og faglig, sosial og kulturell inkludering.

Fokusområde:

Fokusområdet for 2022-2025 er **tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene** til å kunne fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle. Dette målet er hentet fra statens tilskuddsordning for spesialundervisning og inkluderende praksis.

Det viderefører kommunens nåværende fokus-område; inkludering. Tema er sentralt i gjeldende kommuneplan og handlings- og økonomiplan. Siden 15 - 25 % av barn og unge har så store utfordringer at de trenger en form for tilrettelegging i barnehage og skole, blir det viktig å ha faglig sterke lærere som kan se og fange opp behov for tiltak tidlig. (Nordahl m.fl. 2018)

Sola kommune skal fortsatt ha fokus på klasseledelse og den autoritative voksenrollen.

1.3. Skoleeiers ansvar

Opplæringsloven § 10-8 pålegger skoleeier « å ha riktig og nødvendig kompetanse i virksom-heten. Skoleeier skal sørge for at lærere, rektorer og personale med særoppgaver i skolen får mulighet til å utvikle seg faglig og pedagogisk slik at de kan være på høyde med utviklingen i skolen og samfunnet.» Sosiallærer er et eksempel på en slik særoppgave. Kommunen skal stille tilstrekkelige ressurser til disposisjon til at lov og forskrift kan følges.

Skoleeier skal ha et forsvarlig system til å følge opp resultatene fra nasjonale kvalitetsvurderinger som departementet gjennomfører. Som en del av oppfølgingsansvaret, skal det utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen knyttet til læringsresultat, frafall og læringsmiljø. Den årlige rapporten skal drøftes av kommunestyret.

Kommunen skal sørge for at skolene jevnlig vurderer i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå de målene som er satt i Læreplanverket. Elevene skal involveres i denne vurderingen. Kommuneloven gir føringer om systematisk internkontroll for å sikre at lover og forskrifter følges.

2. Videreutdanning

2.1. System for videreutdanning

2.1.1. Godkjent utdanning for undervisning i grunnskolen

Grunnskolen tilbyr ordinær undervisning, særskilt norskopplæring og spesialundervisning.

Krav

Undervisningspersonalet som tilsettes fast, må ha godkjent lærerutdanning. (Opplæringsloven § 10-2 og forskrift til opplæringsloven § 14.)

Opplæringsloven § 5-5 gir Pedagogisk psykologisk tjenestekontor (PPT) ansvar for å vurdere om elevens behov tilsier at opplæringslovens krav om utdanning skal fravikes i spesialundervisningen.

Tiltak

Nasjonale myndigheter har etablert en tilskuddsordning for personer som ønsker å kvalifisere seg for tilsetning i skolen. For tiden finnes kvalifiserings- og rekrutteringsstipend for ansatte med universitetsutdanning, men som mangler praktisk-pedagogisk utdanning, stipend for minoritets-språklige lærere og stipend for personer som har 150 studiepoeng fra allmennlærerutdanningen eller grunnskolelærerutdanningen, men ikke fullført. Kommunen dekker litteraturutgifter.

I perioden 2015-2021 har 8 ansatte i Sola fått statlig stipend for å oppnå godkjent lærerutdanning. Syv har fullført utdanningen og en studerer fortsatt. Fire stipend gikk til minoritets-språklige lærere og fire ansatte med universitets-

utdanning fikk kvalifiseringsstipend til å gjennomføre praktisk-pedagogisk utdanning (PPU).

Status behov oktober 2021

Høsten 2021 underviser 26 ansatte i Sola-skolen uten å ha godkjent utdanning. 20 av disse er tospråklige lærere som underviser elever med behov for særskilt språkopplæring. 80 % av de tospråklige lærerne i Sola mangler godkjent lærerutdanning.

Høsten 2021 er seks ansatte tilsatt i undervisningsstilling i grunnskolen uten å ha godkjent lærerutdanning.

Krav til utdanning for øvrig personale

Opplæringsloven § 9 gir kommunene plikt til å tilby yrkesrådgivning, rådgivning om sosiale spørsmål og sørge for tilgang til skolebibliotek. Skolene skal ha elevråd og skolemiljøutvalg. Skolene skal tilby fysisk aktivitet, leksehjelp og ha et tilbud om skolefritidsordning. Her stilles ikke spesifikke krav til hvilken kompetanse ansatte skal ha.

I tillegg sier forskrift til opplæringsloven § 10-11 at personale som ikke er i undervisningsstilling, kan hjelpe til i opplæringen dersom de får nødvendig veiledning, men de skal ikke ha ansvar for opplæringen.

I skolene er det derfor ansatt kontorteknisk personale, assistenter, fagarbeidere og høyskoleutdannede miljøterapeuter og daglige ledere i SFO. Sola kommune stiller krav om at avdelingsleder i SFO skal ha treårig relevant høyskoleutdanning.

2.1.2. Faglig fordypning i norsk, matematikk og engelsk i grunnskolen

Krav

Alle lærere som skal undervise i norsk, matematikk og engelsk etter 2025, må ha 30 studiepoengs utdanning i faget på barnetrinnet og 60 studiepoengs utdanning på ungdomstrinnet. Fra 01.08. 2015 gjelder kravet alle lærere, uavhengig av når vedkommende ble utdannet og hvilke krav som var gjeldende da vedkommende fullførte utdanningen. Kravene gjelder ordinær undervisning, særskilt norskopplæring for språklige minoriteter og for spesialundervisning dersom PPT ikke har beskrevet noe annet i den sakkyndige uttalelsen.

Dette medfører at kommunen innen 2025 må sikre at lærere som underviser i disse fagene oppfyller kravene.

Tiltak

Utdanningsdirektoratet tilbyr studieplasser og finansiering for lærere som ønsker å ta videre-

utdanning. Lærere kan få utdanning gjennom stipend som inneværende skoleår er på 120 000,- kroner per 30 studiepoeng eller ved å få redusert undervisningstimetall med 37,5 % av full stilling. Staten dekker inneværende skoleår 275 000,- kroner av lønnen til lærere som tar 30 studiepoeng i matematikk og naturfag og 216 000,- kroner til andre fag. Lærer dekker selv 25 % og kommunen dekker de resterende utgiftene, inkludert litteratur, reise- og oppholdsutgifter. Samme finansieringsmåte tilbys lærere som selv søker opptak ved ordinære studietilbud ved høyskole og universitet. Kommunens merutgifter til lønn øker jo lengre erfaring og jo høyere utdanning lærerne har.

Lærere søker om videreutdanning innen 01.mars hvert år. Statlige myndigheter prioriterer videreutdanning i norsk, matematikk, engelsk, samisk og tegnspråk. Det varierer noe hvilke andre fag og områder som blir prioritert nasjonalt.

I perioden 2010 til og med skoleåret 2021-2022 har 185 lærere i Sola fått statlige midler til å gjennomføre videreutdanning fordelt på ulike fagområder. Inneværende skoleår tar 15 lærer i Sola utdanning i fagene norsk, matematikk og engelsk.

Status behov oktober 2021

69 lærere underviser i norsk, matematikk og engelsk, uten å oppfylle kravene om tilstrekkelig faglig fordypning. Av disse underviser 11 lærere på ungdomstrinnet og 58 lærere på barnetrinnet.

2.1.3. Godkjent utdanning for undervisning i voksenopplæringen.

Krav

Voksenopplæringen skal gi ordinær grunnskoleopplæring og spesialundervisning på grunnskolefeltet og norskopplæring etter integreringsloven. Sola kommune kjøper ordinær opplæring og en del spesialundervisning på grunnskolefeltet av Stavanger kommune. Det meste av spesialundervisningen gir Sola voksenopplæring selv. I tillegg underviser ansatte på Sola voksenopplæringen i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven.

Kompetansekravene i opplæringsloven gjelder for den ordinære grunnskoleopplæringen, men opplæringslovens § 4 gir mulighet til å ansette personer uten formell kompetanse dersom de har vesentlig erfaring med feltet og er egnet til å undervise voksne.

For spesialundervisningen gjelder de samme kompetansereglene som for spesialundervisningen i grunnskolen. PPT gjør en konkret vurdering for hver person som skal ha spesialundervisning, og beskriver hvilken kompetanse som er nødvendig. Opplæringen skal likevel skje under faglig og pedagogisk veiledning og ansvar.

Den nye integreringsloven som ble innført 01.01.21, stiller krav om at lærere som underviser i norsk etter integreringsloven skal ha utdanning etter forskrift til opplæringslovens kapittel 14 (en godkjent lærerutdanning) og ha 30 studiepoeng med faglig fordypning i norsk som andrespråk. Forskriften gir fast ansatte dispensasjon fra dette kravet til 2029.

Tiltak

Utdanningsdirektoratets ordninger for videreutdanning på grunnskolefeltet, gjelder også for lærere som underviser voksne på grunnopplæringsnivå.

Direktorat for høyere utdanning og kompetanse (tidligere Kompetanse Norge) tilbyr stipend eller midler til lønn til lærere som underviser norsk som andrespråk etter integreringsloven. Skoleier betaler merutgifter til lønn, reise- og oppholdsutgifter.

Status behov oktober 2021

Alle ansatte som gir spesialundervisning, hadde godkjent utdanning. Seks av ti lærere ved Sola Voksenopplæring har, eller er i ferd med å gjennomføre videreutdanning i norsk som andrespråk. Med dagens antall lærere er det behov for at ytterligere fire lærere tar videreutdanning i norsk som andrespråk før 2029.

2.1.4. Tilgang på lærerspesialist i begynneropplæring på barneskolen

Signal om statlig krav

Staten satte i gang en pilotering av lærerspesialister i 2015. Regjeringen informerte i mai - 21 om at de vil gjøre ordningen permanent. Formålet med funksjonen som lærerspesialist er at den skal bidra til at dyktige lærere opplever gode faglige utviklingsmuligheter og ønsker å fortsette å undervise. Den skal også bidra til å styrke det kollektive profesjonsfellesskapet og utvikling av skolen som lærende organisasjon. Utdanningen skal dyktiggjøre lærere for disse oppgavene. (NIFU-rapport 2021:8)

Fra 2016 har en kunnet ta utdanning som lærerspesialist, men nasjonalt settes det ingen krav om utdanning for å inneha funksjonen som lærerspesialist. I Sola har en vedtatt at en skal ha gjennomført utdanningen, før en kan søke på funksjonen. Skoleåret 2021-2022 kan en på grunnskolefeltet, ta lærerspesialistutdanning i begynneropplæring, norsk, matematikk, engelsk, kroppsøving, kunst- og håndverk, spesialundervisning og profesjonsfaglig digital kompetanse.

I stortingsmeldingen Tett på (Meld. St. 6 (2019-2020)) er et av regjeringens tiltak å innføre plikt for

kommunene til å sørge for at alle skoler skal ha tilgang på lærerspesialist i begynneropplæring på 1.-4. trinn innen 2025.

Tiltak

Videreutdanningen som lærerspesialist går over to skoleår.

Status oktober 2021

Sola kommune har 9 skoler med barnetrinn. På tre av skolene er en lærer i gang med videreutdanning som lærerspesialist i begynneropplæring.

Kommunen kan sette av midler og søke om å få ytterligere 6 nye lærere med på videreutdanning som lærerspesialist i begynneropplæring de tre neste skoleårene.

2.1.5. Faglig fordypning i andre fag

Krav

Lærere som tar utdanning etter 1. januar 2014 må ha 30 studiepoengs utdanning som er relevant for undervisning i faget. Dette kravet gjelder ikke valgfagene, utdanningsvalg og arbeidslivsfag, men alle andre fag på ungdomstrinnet.

I Stortingsmelding 6 2019-2020 Tett på skriver regjeringen at de vil vurdere hvordan alle barnehager og skoler kan få tilstrekkelig tilgang til spesialpedagogisk kompetanse og kompetanse i norsk som andrespråk.

Tiltak

Fra 2019 av har 30 studiepoengs videreutdanning i spesialpedagogikk blitt tilbudt gjennom Utdanningsdirektoratet ordning Kompetanse for kvalitet. Utdanningsdirektoratet tilbyr også studium i norsk som andrespråk, begynneropplæring, profesjonsfaglig digital kompetanse (Ikt), programmering og veiledning.

Status oktober 2021

I oktober 2021 er det registrert at 66 lærere i Sola har 30 studiepoengs utdanning eller mer i **spesialpedagogikk**.

På samme tidspunkt er det registrert at 8 lærere har 30 studiepoeng eller mer i **norsk som andrespråk**. Disse er fordelt på Sande og Sola ungdomsskole som har innføringsgruppe for minoritetsspråklig elever og på Sola voksenopplæring.

I Sola er det inneværende skoleår 4 lærere som har utdanning i begynneropplæring med et omfang på minimum 30 studiepoeng.

Det er registrert at 32 lærere har 30 studiepoengs utdanning eller mer i **profesjonsfaglig digital kompetanse/IKT**. 4 lærere på ungdomstrinnet i Sola har 15 studiepoeng i programmering. Kommunen kjøpte skoleåret 20-21 5 studiepoengs kurs for 30 lærere fra Universitetet i Stavanger (UIS).

2.1.6. Veiledning for og med studenter og nyutdanna

I 2021 er seks av skolene i Sola partnerskapskoler med institutt for grunnskolelærer, idrett og spesialpedagogikk (IGIS) ved UIS og tilbyr praksisopplæring for grunnskolestudenter. Storevarden er som eneste barneskole i regionen, også universitetsskole ved UIS. Partnerskapsavtale med UIS gir kommunen gode muligheter til å utdanne og rekruttere dyktige lærere. Ved årsskiftet 21-22 søker skolene om en ny partnerskapsavtale med IGIS for perioden 2022-2026. Dersom flere skoler blir partnerskapskoler, øker behovet for videreutdanning i veiledning.

Krav

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene henviser til at det skal utarbeides nasjonale retningslinjer som skal være førende for institusjonenes arbeid med lærerutdanningene. De nasjonale retningslinjene sier at praksislærere skal ha gjennomgått videreutdanning i praksisveiledning på minimum 15 studiepoeng eller forplikte seg til å starte opplæring i praksisveiledning. Utdanningsinstitusjonen har ansvar for å utarbeide en plan som sikrer et samlet tilbud på minst 30 studiepoeng i praksisveiledning

Utdanningsdirektoratets nettsider anbefaler at veiledere for nyutdanna lærere bør være erfarne lærere med tilleggsutdanning i veiledning. Veilederutdanningen var tidligere på 15 studiepoeng, men nå tilbys 30 studiepoeng som både skal gi kompetanse til å veilede studenter og nyutdannede lærere.

Tiltak

Utdanningsdirektoratet tilbyr nå et felles studium i veiledning for og med studenter og lærere med et omfang på 30 studiepoeng.

UIS har lenge tilbudt 15 studiepoengs utdanning i veiledning av studenter for nye praksislærere. De har også tilbudt studium i veiledning for og med nyutdanna på moduler a to ganger 15 studiepoeng.

Skoleårene 21-22 deltar alle lærerne ved Storevarden på kompetanseutvikling i praksisveiledning. Ansatte som ønsket det, kan gjennomføre eksamen og få godkjent 15 studiepoeng.

Status

Alle de seks praksisskolene i Sola har ansatte med utdanning i veiledning av studenter.

Elleve av tolv skoler har minst en veileder for nyutdanna som har 15 studiepoeng eller mer med fordypning i veiledning.

Høsten 2021 startet tre lærere på ungdomstrinnet opp videreutdanning som lærerspesialister; en i norsk, en i engelsk og en i profesjonsfaglig digital kompetanse

2.1.7. Skolelederutdanning

Krav

Opplæringsloven § 9-1 stiller krav om forsvarlig faglig, pedagogisk og administrativ ledelse av skolen. Rektor må ha pedagogisk kompetanse og nødvendige lederegenskaper.

Tiltak

Staten tilbyr rektorutdanning med et omfang på 30 studiepoeng i skoleledelse. Rektorutdanningen skal gi god rolleforståelse, kompetanse til å lede og kompetanse i skoleutvikling. I Stortingsmelding 6 Tett på tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO skriver regjeringen at de vil vurdere å innføre en plikt for skoleeiere til å tilby utdanning i pedagogisk ledelse for nytilsatte rektorer.

Staten tilbyr også ulike moduler med videreutdanning for skoleledere som har gjennomført rektorskolen. Modulene gir 15 studiepoeng på masternivå. Modulene som er tilgjengelig nå er juss for skoleledere, skolemiljø og ledelse, ledelse av utviklings- og endringsarbeid, ledelse av lærings- og læreplanarbeid og digitalisering og ledelse.

Status høsten 2021

Alle skolelederne i Sola har godkjent pedagogisk utdannelse.

83 % av skolelederne i Sola er i gang med eller har gjennomført rektorskolen. Fra 2011 til 2021 har ca. 30 skoleledere i Sola fått studieplass på rektorskolen. Flere av skolelederne har gjennomført videreutdanningsmoduler i regi av Utdanningsdirektoratet.

2.1.8. Kommunal støtte til videreutdanning

Kommunen har en ordning kalt kommunalt stipend der skoleeier dekker litteraturutgifter og studie- og semesteravgift for ansatte som studerer utenom de statlige stipend- og frikjøpsordningene. De siste tre årene har midlene gått til lærere og miljøarbeidere som tar videreutdanning i psykisk helsepedagogikk, IKT, programmering og flerkulturelle tema. To

assistenter har fått midler til teorikurs som del av fagprøven og en miljøarbeider har fått midler til masterutdanning i medborgerskap og samhandling.

Tilgjengelige midler til dette påvirkes av hvor mange lærere og skoleledere som får tilbud om statlig støtte til videreutdanning siden kommunen skal dekke reise- og litteraturutgifter og deler av lønnsutgiftene.

2.2. Prioritering 22-25

Kommunen kan oppfylle kravene om faglig fordypning og kompetanse gjennom tilsetting, tilbud om videreutdanning eller bruk av flere faglærere.

Inneværende skoleår har Sola kommune fått midler fra staten til at 36 lærere kan ta videreutdanning, inkludert seks lærere som tar utdanning som lærerspesialister. Dette er det høyeste antallet siden ordningen ble etablert. Etter 2013 har mellom 18 og 29 lærere fått midler til videreutdanning årlig.

Når kommunen setter opp en prioriteringsliste for de **tre neste skoleårene**, er det for å benytte tilgjengelige midler til det viktigste først.

Prioriteringslisten gjelder på tvers av statlige tilskuddsordninger.

Forslaget er basert på følgende prinsipper:

- A. Lovpålagte krav kommer først, krav i lov før forskrift – etterfulgt av signaler i Stortingsmeldinger og andre styringsdokumenter. (plass 1-4)
- B. Tidlig innsats for elever som har spesielle utfordringer slik at flere kan få tilpasset undervisning og få et godt grunnlag for å fullføre videregående opplæring. 30-60 st.p. Fagområder med minst kompetanse først. (plass 5-9)
- C. Skolens valg ut fra egne behov plass 7
- D. Rekruttere og beholde dyktige lærere 30-60 st.p. (plass 11-12)
- E. Andre fag 30 – 60 studiepoeng
- F. Masterutdanninger

Prioriteringsrekkefølge 22-25

1. Norsk, matematikk, engelsk 30 st.p. på barnetrinnet
2. Norsk, matematikk og engelsk 60 st.p. på ungdomstrinnet
3. Norsk som andrespråk 30 st.p. i Voksenopplæringen
4. Lærerspesialist i begynneropplæring på barneskoler 60 st.p.

5. Norsk som andrespråk i grunnskolen 30.st.p.
6. Spesialpedagogikk 30. st.p.
7. Skolens prioritering ut fra behov
8. Sosialpedagogikk 30. st.p.
9. Begynneropplæring 30 st.p.
10. Profesjonsfaglig digital kompetanse/IKT /programmering 30 st.p.
11. Yrkesrådgivning 30 st.p.

12. Veiledning for og med studenter og nyutdanna lærere 30. st.p.
13. Lærerspesialist innenfor et fagområde skolen ikke har en utdanna lærerspesialist 60 st.p.

14. Naturfag 30 st.p.
15. Praktisk- estetiske fag 30 st.p. (kropps- øving, mat og helse, kunst og håndverk og musikk)
16. Andre skolefag 30 st.p. (kristendom, religion, livssyn og etikk, samfunns- fag, tysk, fransk, spansk, arbeidslivsfag, valgfag

17. Masterutdanning som lærerspesialist
18. 60 st.p. / masterutdanninger i øvrige fag

3 Etterut- danning

Etterutdanning er all kompetanseutvikling som ikke gir studiepoeng.

3.1. System for etterutdanning

Sola kommunes system for etterutdanning baserer seg på at Sola kommune er en del av Utdanningsregion Midt-Rogaland. Kommunen deltar i regionens desentraliserte ordning for kompetanseutvikling og kompetanseløftet for Spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Sola kommune tilbyr veiledning for alle nyutdanna lærere og kommunen deltar i den statlige piloteringen av lærerspesialistordningen. I tillegg

har kommunen en ordning med nettverk for ansatte med spesialfunksjoner og fagsamlinger for skoleledere og SFO-ledere.

3.1.1. Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i grunnskole og videregående opplæring

Staten endret strategien for etterutdanning i 2017 og gikk over fra nasjonale strategier til å gi midler til kommuner som samarbeidet med hverandre og med universitets- og høyskoler med lærerutdanning.

I 2017 etablerte kommunene Stavanger, Sola, Randaberg, Strand, Hjelmeland, Kvitsøy og tidligere Finnøy og Rennesøy kommune et partnerskap med Universitet i Stavanger. Dette partnerskapet utgjør Utdanningsregion Midt-Rogaland.

Partnerskapet skal bidra til at skoler videreutvikler sin pedagogiske praksis til beste for barnet/eleven, og samtidig bidra til å videreutvikle lærerutdanningene ved Universitet i Stavanger. Partnerskapets målsetting er å bygge kapasitet på alle nivåer og utjevne forskjeller mellom skoler og kommuner.

De seks skolesjefene og dekan ved fakultet for Utdanningsvitenskap og humaniora utgjør styringsgruppen for regionen. En arbeidsgruppe som driver det daglige arbeidet består av representanter for PPT, tillitsvalgte, rådgivere fra kommunene og ansatte ved UIS. Regionen har tilsatt en leder for kompetanseutvikling.

Tiltak:

1. Ledernetverk for skoleledere, tillitsvalgte og lærerspesialister to ganger i året.
2. System for samarbeid med annen skole og UIS i puljer. Skolene vurderer eget behov for kompetanseutvikling og søker ekstern støtte fra UIS til å drive skolebasert kompetanseutvikling sammen med en annen skole i en periode på 1,5 år. 7 av kommunens 12 skoler hadde i 2021 deltatt i et slikt puljesamarbeid.
3. Fagfornyningsteam med ressurspersoner som bistår skolene med innføring av ny læreplan. (Fra 2019)
4. Sårkornfond Lærere som samarbeider om å utvikle egen praksis, kan søke om inntil 100 000,- kroner til utviklingsarbeidet.

Staten innførte i januar -21 en forskrift om tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling. Den omfatter regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage, desentralisert ordning for kompetanseutvikling i grunnopplæringen og kompetanseløft for spesialundervisning og inkluderende praksis. Det er etablert et samarbeidsforum for alle regionene i Rogaland der statsforvalteren er sekretær. Høsten 2021 utarbeides en samlet plan for samarbeidsforumets arbeid.

Partnerne i Utdanningsregion Midt-Rogaland har utarbeidet en plan for partnerskapet for perioden 2019-2022. De nye statlige retningslinjene medfører at regionen må revidere planen slik at den blir tilpasset tilskuddsordningens nye føringer.

Sola kommune har nå etablert arenaer der skoleeier som sitter i styrings- og arbeidsgruppen, får innspill fra skolene som er i pulje og fra fagforeningen om hvordan arbeidet oppleves. Framover må det vurderes hvordan skoleeier best kan bidra i skolenes vurdering av eget kompetansebehov i forkant av søknad om puljedeltagelse.

3.1.2. Kompetanseløft for spesialundervisning og inkluderende praksis

I etterkant av flere nasjonale utredninger om kvalitet på opplæringen for ulike elevgrupper og stortingsmeldinger om tidlig innsats, har staten utviklet en ordning for kompetanseutvikling på det spesialpedagogiske feltet. Det statlige pedagogiske støttesystemet skal reduseres og PPT og kommunen skal selv bygge opp kompetanse på flere områder. Tilskuddsordningen startet opp i 2020. Midlene gis til kommuner som samarbeider med universitets- og høyskolesektor og PPT. Det skal bygges et godt samarbeidende lag rundt elevene av både skoleansatte, PPT-ansatte og andre i kommunen som bidrar til kvalitet i tilbudet til barn og unge.

Målet er at;» Alle kommuner og fylkeskommuner, **barnehage og skoleeiere skal ha tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene til å kunne fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle**, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging.»

Utdanningsregionen ble i 2021 tildelt 800 000,- kroner til oppstart av et flerårig arbeid med å kartlegge, forstå og utvikle tiltak for kompetanseutvikling i kommunens barnehager og skoler. I november 2021 vil alle ansatte i barnehager, skoler, SFO, PPT m.fl. svare på en spørreundersøkelse om hvilken kompetanse de har og på hvilket område den enkelte mener en har behov for kompetanseutvikling. Regionen har etablert en innsiktsgruppe som skal bidra med tolkningshjelp og tiltak basert på spørreundersøkelsen i regionen. Leder av PPT i Sola og Randaberg sitter i gruppen sammen med ansatte på UIS, virksomhetsledere i barnehager og skoler og ansatte i kommunale staber i regionen.

Skoleåret 21-22 starter en gruppe i Sola kommune arbeidet med å identifisere hvilken kompetanse alle ansatte i skole og SFO skal ha, hvilke støttefunksjoner hver skole skal ha og når og hvordan PPT og andre kommunale og statlige støttetjenester skal kobles inn. Dette arbeidet vil pågå parallelt med, og påvirkes av, Utdanningsregionens arbeid.

Regionen ser for seg at tema på kommende ledernettverk vil bli dette kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis.

3.1.3. Veiledning av nyutdanna lærere

De siste tre årene har i snitt 20 ansatte begynt sin yrkeskarriere i Sola hvert år. Kommunen har tilbudt nyutdanna lærere veiledning fra 2008.

Staten etablerte høsten 2019 en tilskuddsordning for å stimulere kommunene til å gi nyutdanna lærere veiledning. Sola kommune mottok 2,3 millioner kroner til arbeidet de tre siste skoleårene. Hver høst arrangerer skolesjefen en samling der nyutdanna, veiledere og rektorer møtes. Hver vår arrangerer Universitetet en samling for de samme aktørene på Sola strandhotell. Universitetet tilbyr fire årlige samlinger for utdanna veiledere. Den øvrige yrkesveiledningen foregår på hver skole.

3.1.4. Praksisskolearbeid og universitetsskolesatsing

I inneværende periode har Sola kommune 6 skoler med partnerskapsavtale om å tilby praksis for grunnskolelærerstudenter ved UIS. Antallet kan økes når UIS lyser ut ny avtaleperiode fra 2022-2026. Skolene får møte studenters innspill og perspektiver. Praksislærere får gjennom utdanning og arbeid, møte teoretiske perspektiver på egen praksis og på hva som er god opplæring. Rektorer og skoleeiere samles to ganger i året og blir oppdatert på faglig utvikling og forskning. I tillegg får skolene tilbud om å delta på masterstudenters framlegging av egen forskning hver vår.

Alle praksisskolenes ansatte deltar i lærerutdanningen selv om noen lærere gir veiledning og har et spesielt ansvar for praksispartier. Skolens rektor og praksislærere legger ned mye godt arbeid med å introdusere studentene for lærerrollen og gi en skikkettsvurdering av studentene. Fra august -21 er det digitale verktøyet Arbeidslivsportalen stedet der antall praksisplasser blir avtalt.

Den nasjonale ordningen med universitetsskolesatsing som Storevarden skole deltar i, skal bidra til at partene er mer likestilt, til mer forsknings- og utviklingsbasert arbeid, FOU-basert / klinisk praksisopplæring, til tettere samarbeid mellom praksislærere og vitenskapelige ansatte, gjerne gjennom delte stillinger der lærere er ansatt både på universitetet og i kommunen. Skolesjefen i Sola sitter i styringsgruppen for satsingen.

3.1.5. Lærerspesialistfunksjon

Fra 2015 har regjeringen pilotert en ordning med lærerspesialister innenfor ulike fagområder.

For skoleåret 2021-2022 er summen staten har satt av per lærerspesialist 57 756,- kroner. Kommunen skal dekke 1/3 av utgiftene. Resten dekker staten. Kommunen søker om statlige midler til funksjonen for hvert skoleår. To modeller piloteres nasjonalt. I Sola har en valgt modellen med halve summen utbetalt og resten av midlene brukt til redusert undervisningstid.

Sola kommune deltar i piloteringen av lærerspesialistfunksjonen med en lærerspesialist i norsk skoleåret 21-22.

3.1.6. Nettverk

Sola kommune har i mange år hatt kommunale nettverk for ansatte med spesialfunksjoner. Formålet er å gi informasjon og veiledning. Skoleåret 21-22 finnes følgende nettverk:

- For ansatte med ansvar for spesialundervisning og norsk som 2.språk
- For IKT-ansvarlige
- For skolekonsulenter
- For SFO-ledere
- For hovedlærere i norsk, matematikk og engelsk
- Et nettverk for ungdomstrinnet sammen med Jærkommunene for å tilpasse dagens praksis til ny eksamensordning

Lærerspesialister skal delta i et nettverk. Sola kommunes lærerspesialist deltar i nettverk for lærerspesialister i Randaberg skoleåret 21-22. Etter hvert som kommunen får flere lærerspesialister, bør det opprettes kommunalt nettverk for dette.

3.1.7. Fagsamlinger i skolesjefens regi

Sola kommune arrangerer årlig en samling om overgang barnehage- skole og SFO. I tillegg arrangerer skolesjef fagsamlinger hvert år for skoleledere.

3.2. Prioriteringer 22-25

Skoleeier har ansvar for at ansatte får kompetanseutvikling og for at rektor og skoleledelse har nødvendig kompetanse og kapasitet til å lede kvalitetsutviklingen på den enkelte skole.

Skoleledelsen har ansvar for å drive skolebasert kompetanseutvikling og benytte statlige og regionale støttetiltak og nasjonale kompetansepakker når det er behov for dette.

Hovedfokus for kompetanseutviklingen i denne planperioden, vil være kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Når spørreundersøkelsen er gjennomført og kommunen har mottatt innspillene fra regionens innsiktsgruppe, vil arbeidet planlegges i detalj.

Sola kommune skal fortsatt ha fokus på klasseledelse og den autoritative voksenrollen.

4. Utviklingsdialogen

Krav

Opplæringsloven § 13-3-e pålegger skoleeier å påse at skolene jevnlig vurderer i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen bidrar til å nå målene som er fastsatt i læreplanverket. Elevene skal være involvert i denne vurderingen.

Opplæringsloven 13-3 e og Forskrift til opplæringsloven § 2-3 pålegger skoleeier å sørge for at nasjonale undersøkelser om skole- og læringsmiljøet blir gjennomført og at resultatene følges opp.

I tillegg pålegger kommuneloven § 25-1 kommunene å ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Bestemmelsen sier at internkontrollen skal være systematisk og tilpasset den enkelte kommune.

Regjeringens Strategi for kvalitetsutvikling i skolen i lys av fagfornyelsen fremhever skolens kompetanse i å kartlegge og fortolke informasjon slik at resultatet kan danne grunnlag for utviklingsarbeid. « Å bevege seg fra kunnskapsinnhenting til kvalitetsutvikling forutsetter at lærere, ledere og skoleeiere **drøfter og fortolker resultater**. Denne prosessen bidrar til å utvikle vurderingskompetanse og forståelse av hva som kan være realistiske og hensiktsmessige tiltak basert på resultatene.»

Råd til skoleeiere

Ekspertgruppa som vurderte skolebidragsindikatorene kom i mai – 21 med 9 anbefalinger til skoleeier. Nedenfor er de anbefalingene som gjelder dialogen med skolene tatt med.

- Legge skolens brede mandat til grunn for å vurdere og utvikle kvalitet
- Sikre at dialoger mellom skoleeier og skolene handler om skolens arbeid med skolebasert vurdering og elevinvolvering.

- Sørge for at kommunen bearbejder resultatdata på en pedagogisk måte slik at informasjonen kan brukes i utviklings-samtaler mellom skoleeier og skoleleder
- Jevnlig evaluere egne rutiner for oppfølging av skolens arbeid med kvalitetsutvikling og få skoleledernes tilbakemeldinger på om de får den hjelpen de trenger.
- Å sikre at skoleeier har rutiner for å identifisere skoler som trenger hjelp med drift og/eller organisering av utviklings-arbeidet, og at de har kompetanse til å hjelpe disse skolene.

Tiltak

Skoleåret 20-21 drøftet skolesjef med rektorene og Utdanningsforbundet et justert system for kvalitetssamtaler med skolene. Oppfølging av skolene deles i internkontroll med skolene på ulike områder og i utviklingsdialogen.

Hensikten med utviklingsdialogen er å involvere nøkkelpersoner for utvikling av praksis og drøfte videre skolens oppfølging av nasjonale undersøkelser.

Deltagere: skoleledelsen, tillitsvalgte og representanter for skolens rådsorganer, skolesjef og rådgiver fra stab.

Systemet består av invitasjon fra skolesjef med 1-2 tema, kunnskapsutviklende dialoger der skolesjef i samarbeid med skolens ledelse oppsummerer / konkluderer på møtet og avtale for oppfølging.

Datagrunnlag som benyttes i dialogen vil variere etter hvilket fokus samtalen har. Tilgjengelig verktøy er:

- digitalt ledelsesverktøy Insight
- Analyse Brett for grunnskole fra Utdanningsdirektoratet
- Digitalt verktøy Engage for å følge elevers utvikling og læring
- Grunnskolen informasjonssystem (GSI)
- Kompetansekartlegging lærere
- Skolens egne analyser

5. Litteraturliste

Forskrift til opplæringslova (2006) Oslo Kunnskapsdepartementet Hentet fra www.lovdata.no

Forskrift om rammeplan for skolefritidsordningen (2021) Oslo Kunnskapsdepartementet Hentet fra www.lovdata.no

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning for trinn 1.-7. (2016) Oslo

Kunnskapsdepartementet Hentet fra

www.lovdata.no

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning for trinn 5.-10.(2016) Oslo Kunnskapsdepartementet Hentet fra www.lovdata.no
[Handlings- og økonomiplan i Sola for 2022-2025](#)

Integreringslova (2020) Lov om integrering gjennom utdanning, opplæring og arbeid Oslo Kunnskapsdepartementet Hentet fra www.lovdata.no

Kommunelova (2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner Hentet fra lovdata.no

[Kommuneplan for Sola kommune 2019-2035](#)

[Kompetanse for kvalitet – Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere fram mot 2025](#) Oslo Kunnskapsdepartementet

[Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis](#) (2021) Utdanningsdirektoratet

[Kunnskapsløftet 2020](#) Utdanningsdirektoratet

Lillejord m.fl. (2021) En skole for vår tid Sluttrapport ekspertgruppe for skolebidrag Oslo

Lærerløftet - På lag for kunnskapsskolen Oslo Kunnskapsdepartementet:

Lærerutdanning 2025 – Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningen (2017) Oslo Kunnskapsdepartementet

Lødding m.fl. (2021) NIFU-rapport;2021:8

Nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanning trinn 1-7 og for trinn 5-10

Nordahl m.fl. (2018) Inkluderende fellesskap for barn og unge Ekspertgruppe for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging Bergen Fagbokforlaget

Opplæringslova (1998) Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa Hentet fra www.lovdata.no

Retningslinjer for tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring Hentet fra www.lovdata.no

Stortingsmelding nr. 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO Oslo Kunnskapsdepartementet

Stortingsmelding nr. 21 (2020-2021)
Fullføringsreformen -med åpne dører til verden og
fremtiden. Oslo kunnskapsdepartementet

Strategi for kvalitetsutvikling i skolen i lys av
fagfornyelsen Oslo Kunnskapsdepartementet

Utdanningsregion Midt-Rogalands Facebookside

Sola
kommune